

Förening i Fokus: Karlskrona
Här satsar lagmannen på samarbete
sydöstra domstolarna emellan

sidorna 22–23

NÄMNDEMANNEN

1 / 2008 Nämndemännens Riksförbund NRF

Utgåva nr 125 sedan starten 1977

20 februari 2008

Brottsplats Göteborg:

När rättssamhället utmanas av gängkriminalitet

Foto:Scanpix

Göran Johansson

Göran Johansson, kommunalråd:

**– Vi måste stärka
vi-känslan i vårt land**

*Kristina
Ehrenborg-Staffas*

**Åklagare
i Göteborg:**

**– Resurserna
räcker
inte till**

sidorna 3–12

Annons Folksam

Tema:

Brottsplats Göteborg

Kristina Ehrenborg-Staffas hoppas på fler poliser och åklagare i rätts-systemet.

Hon tillhör Göteborgs arbetstygda åklagare:

”RESURSERNA RÄCKER INTE”

Kristina Ehrenborg-Staffas tillhör Göteborgs arbetstygda åklagare. Hon är bekymrad över brottsutvecklingen i Sveriges andra stad. Hon tycker att det brister i resurser överallt. Hon menar att det behöver satsas betydligt större summor från samhällets sida på att motarbeta brott. Rättssamhället är ju annars hotat.

Ett av de områden som Kristina Ehrenborg-Staffas kommit att specialisera sig inom är trafficking. Begreppet står för människohandel med sexuellt utnyttjande av människor men också utnyttjande och exploatering av arbetskraft. Organhandel ingår också inom området. Trafficking är ett brottsområde som ökat kraftigt inte bara i Sverige utan också in-

ternationellt, i Göteborg har man prioriterat dessa mål. Hon tycker att ärendena stundtals är så omfattande att hon ser klara brister i de resurser som samhället kan mobilisera.

– Jag vet inte exakt i kronor och ören i hur mycket det satsas på att motarbeta trafficking, säger Ehrenborg-Staffas. Det som är på-

tagligt är resursbristerna överallt. Vi behöver betydligt mer pengar i Sverige för att motarbeta brott rent generellt, inte minst vad gäller trafficking.

– Att motarbeta brott är nämligen inte så enkelt, fortsätter Ehrenborg-Staffas. Intrycket är att polis och åklagare är rätt så hyggliga på att hänga med vad gäller

att bekämpa i alla fall trafficking. I alla fall just nu. De kriminella är dock alltför ofta ett steg före, det ligger i brottslighetens natur.

– Inom rättsmyndigheten är vi många som kämpar om samma kaka. Vad som egentligen behövs är att denna kaka blir större, betydligt större. Allt i avsikt att effektivare bekämpa brott.

HUR MINSKAR VI BROTTLIGHETEN?

Lars Hjärne
publicist
Arild

– Idag är rekryteringen av unga till kriminalitet stor och det beror inte minst på att årskullarna i Sverige varit ganska stora under senare år. Klassiskt är förstås att säga att föräldrarnas och skolans roll ska stärkas när man diskuterar dessa frågor. Men nu gäller dessa argument mer än någonsin, får man nog säga.

– Det diskuteras också om vi behöver fler poliser och åklagare. Vi har ju en benägenhet att ropa på fler poliser i sådana här situationer. Jag anser att i det läget som vi befinner oss att det är befoget.

– Men mycket annat behövs helt klart. Unga behöver verkligen känna hopp om en god framtid. Det måste finnas ett jobb efter skola för unga att gå till. Vad är det man brukar säga, arbete förhindrar många tillfällen till synd. Det gäller ju i högsta grad nu.

– Jag kan gott säga att jag stundtals känner en viss oro för Sverige när jag möter de ständigt återkommande rubrikerna om brott av olika slag. Våra politiker är nog medvetna om allt detta men det är ju inte bara att ”knäppa med fingrarna”. Nu kommer också sannolikt en dämpning i konjunkturen en tid framöver, då blir det särskilt viktigt att veta vad man ska göra för att motarbeta kriminaliteten.

Tema Brottsplats Göteborg

Ehrenborg-Staffas anses tillhöra en av Göteborgs mest effektiva åklagare, hon har vunnit många svåra mål.

Ehrenborg-Staffas anses tillhöra en av Göteborgs mest effektiva åklagare, hon har vunnit många svåra mål.

– För att lyckas få människor fällda för människohandel krävs det att otroligt stora resurser tas i anspråk, påpekar hon. Man ska inte jämföra olika målarter men trafficking är oerhört krävande. Jag har som åklagare som vanligt stora krav på bevisning. Brott rörande människohandel innehåller en rad olika rekvisit som ska uppfyllas.

– Ett sådant rekvisit är att kunna bevisa att ett otillbörligt medel nyttjats mot flickan. Att hon exempelvis utsatts för hot eller tvång för att komma till Sverige. Att hon vilseletts för att komma hit. Att hon exempelvis utlovats

ett jobb som au pair, och istället hamnat i prostitution.

– Många av flickorna som hamnar i trafficking kommer från öststaterna men också från länder i tredje världen, säger hon. Varje mål brukar vara hemskt i sig, ingredienserna av smärta varierar. Insynen, som vi får som jobbar med dessa mål, kan vara svår att ta del av.

– Det kan ta ibland nära ett år av spaning för att därefter kunna ta ett ärendet till domstol, säger hon. Att sedan lyckas som åklagare kräver att jag är starkt fokuserad på det väsentliga. Att jag skär bort det omkringliggande.

Vad är straffet för den där typen av brottslighet?

– Straffets längd för

människohandel är idag till två till tio år, säger hon. Trafficking och människohandel är ju en fruktansvärd form av kriminalitet.

Ehrenborg-Staffas påminner om att trafficking var närmast okänt i Sverige för tio år sedan. Sveriges åklagare har nu fått ytterligare en typ av svår kriminalitet på sitt bord. Hon återkommer till att politikerna inte riktigt verkar förstå de enorma behov som krävs för att minska landets kriminalitet.

– Kriminaliteten är ju en helt annan idag än när jag började i det här jobbet, säger hon. Inte för att målen var särskilt beskedliga då heller.

– Nu är dock brotts typerna mer mångfacetterade. Fortfarande ska vi dock kämpa mot dessa

”Framgångarna för Göteborgs åklagare har också varit många, påpekar hon. Hon vet dock att de hade kunnat vara betydligt flera, om staten bara satsat mer ekonomiskt på ett tryggare rättssamhälle.”

brott med ungefär samma medel som förr. Något måste nog hända här, om Sverige ska bli ett tryggare samhälle.

– Vi måste stärka polisen och ha fler åklagare i landet, säger hon. Vi kommer annars ingen vart med de stora kriminella ligorna. Ligor som inte heller existerade i Sverige för ungefär ett decennium sedan.

Ehrenborg-Staffas påpekar att trafficking tillhör idag de största brottskategorierna i världen. Människohandel tillsammans med narkotikabrott och illegal vapenhandel utgör de största brotstyperna. I Sverige vet vi inte hur omfattande människohandeln egentligen är. Undersökningar har gjorts men ingen vet den exakta storleken på kriminaliteten.

– I den här typen av mål är vi ganska många som medverkar, det krävs en grupp på flera personer i mål som rör människohandel, säger hon. Ett mål tar ju lång tid att förbereda, målen tar stora resurser ifrån annan

Kristina Ehrenborg-Staffas vill definitivt inte låta uppgiven.

typ av brottslighet. Oftast finns den här arbetsgruppen redan etablerad från start med spanare, förhållare och åklagare. Samarbetet flyter mycket bra här i Göteborg.

Kristina Ehrenborg-Staffas vill definitivt inte låta uppgiven. Framgångarna för Göteborgs åklagare har också varit många, påpekar hon. Hon vet dock att de hade kunnat vara betydligt flera, om staten bara satsat mer ekonomiskt på ett tryggare rättssamhälle. Hon har varit verksam som åklagare sedan 1983 i Göteborg. I fyra år har hon haft mål som rör trafficking.

– Trots allt gör vi åk-

lagare här i Göteborg ett bra jobb med de resurser som finns, säger hon. Det får vi ju inte heller glömma bort.

Hon menar att samhället måste satsa mer på preventiva åtgärder för att minska kriminaliteten.

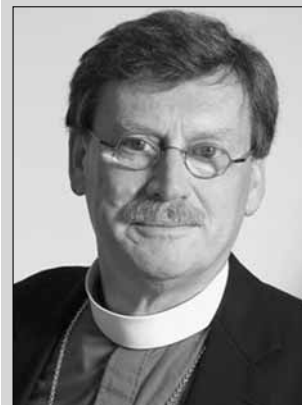
– Det måste satsas mer på unga som är i riskzonen för att bli kriminella, säger hon. Detta är nog flertalet som kan de här problemen införstådda med. Men ännu har vi inte sett några direkta svar på frågan hur dessa preventiva åtgärder ska se ut.

– Många av medlemmarna i de kriminella gäng som opererar här i Västsverige har ju sin bakgrund i en miljö som haft underskott på viktiga ting, säger hon. Var har föräldrarna varit när ungdomarna så småningom hamnat i brott? Hur har arbetsmarknaden sett ut för många av de problemtyngda ungdomarna? Vilka krav ställde skolan?

– Frågorna kan mångfaldigas, men det är verkligen hög tid att fler förstår allvaret i dessa frågor.

Frågan till vår panel:

HUR MINSKAR VI BROTTLIGHETEN?

**Lennart Koskinen
biskop, Visby stift**

– Enligt BRÅ växer den totala kriminaliteten knappast även om anmälningarna ökar. Att våldet har blivit grövre är dock lätt att se. Särskilt ensamma kvinnor och gamla är rädda att röra sig på ensliga platser eller sent på kvällen. Ändå är det främst ungdomsvåldet som dominerar, liksom yrkeskriminaliteten.

– Ett område jag särskilt vill peka på är den s.k. kriminalvården, som i praktiken har utvecklats till kriminalskolor. Återfallsprocenten är skyhögt bland dem som har suttit inne. ”Säg mig vem du umgås med och jag skall säga dig vem du är” är ett gammalt talesätt. Den relativa friheten inne på anstalterna där frustrerade intagna har hela dagarna på sig att vädra sin bitterhet mot samhället och inte sällan planera nya brott kallar jag inte ”vård”. Många släpps ut utan jobb, bostad eller skötsamma vänner utanför anstaltsmurarna. Fortsatt brottslighet är det enklaste sättet att snabbt skaffa sig både pengar och respekt, båda lika viktiga för en tilltufsad självkänsla.

– En annan långsiktig utmaning gäller hela samhällets värdegrund. Skola, kyrka, massmedia och inte minst föräldrar och äldre släktingar har här en jätteuppgift att erbjuda goda förebilder, tydliga gränser och mycket kärlek, istället för ensamhet, utsatthet och ett massivt utbud av våldsskildringar, grov pornografi och budskapet: den starka, vackra och rika vinner alltid.

Gängkriminalitet som gör sig påmind

En lång rad av händelser med inslag av grovt våld har drabbat Göteborg och dess närmaste omgivning. Några av dessa händelser hänger samman med gängkriminalitet. Skribenten Fredrik Runebert redogör för den senaste vågen av grov kriminalitet i Göteborg.

Det började med att ett polishus och ett gym i Partille besköts i november förra året.

Dagen efter genomfördes en uppgörelse i den undre världen då ett flertal skott avlossades i Brunnsbo på Hisingen. Samma dag upptäcktes i Frölunda en bomb placerad under en lyxbil tillhörande en man med anknytning till den så kallade Naserligan. En tredje extraordinär händelse under den dagen var en beskjutning av tre polishelikoptrar på Säve flygplats på Hisingen.

Nästföljande dag fortsatte dramatiken med att någon avlossade en hagelbössa mot en lägenhetsdörr på Senapsgatan i Lövgärdet. Under fredagen samma vecka hittades en sprängladdning i en stulen bil som stod parkerad i centrala Göteborg.

Polisen spärrade av

Polisen spärrade av ett stort område några timmar mitt under fredagsrusningen. Tisdagen den 20 november nästföljande vecka sprängdes en åklagares ytterdörr sönder av en kraftig sprängladdning i stadsdelen Sandhem i Trollhättan. På kvällen den 21 november blev två personer skadade vid en förmodad uppgörelse med skottlossning i Angered. Den ena mannen var skjuten och den andra miss-

handlad. Vittnen såg ett gäng personer springa från platsen för att sedan åka i väg i ett antal bilar.

Postterminalen

Tisdagen den 22 januari var det dags igen. Då blev postterminalen på Kruthusgatan rånad under natten. Polisen har anhållit tre män, varav en är medlem i Brödraskapet Wolfpack, skäliggen misstänkta för brott.

Senare under dagen avspärrades flera områden i Göteborg på grund av flera bomblarm. Boende längs Färgaregatan blev till och med evakuerade.

Det är troligt att detta var ett försök till avledningsmanöver. Det är dock klart att rånarna tände eld på fem bilar och att de lade ut ett antal fotanglar för att störa polisen.

Det är oklart om händelserna hänger samman eller om de är enskilda händelser, men oavsett vilket står det klart att den kriminella aktiviteten har blivit mer synlig och intensiv i Göteborg. Händelserna befinner sig även i en gråzon mellan vanliga brott och mer extraordinära brott såsom terrorism och maffiaorganiserad brottslighet.

De flesta är överens om att Sverige inte har kommit till det stadium som maffia- verksamheten på Sicilien

har befunnit sig på, men vissa debattörer såsom folktopartisten Cecilia Wigström varnar för att vi kan komma dit om vi inte agerar nu.

Populistisk alarmism

Andra debattörer såsom frilansjournalisten Mattias Hagberg menar i stället att detta är populistisk alarmism.

Han menar att händelserna i Göteborg är allvarliga för de enskilda individerna som drabbas av brotten, men att det inte handlar om något hot mot rättsstaten och demokratin.

Ansvar för att utreda händelserna i Göteborg åvilar rikskriminalpolisen som startat en särskild utredning, Alcatraz, för att få bukt med problemen.

För att Säkerhetspolisen ska kopplas in krävs det att händelserna kan bindas samman med Säpos fem ansvarsområden; kontraspionage, kontraterrorism, författningsskydd, säkerhetskydd och personskydd.

De ansvarsområden som kan vara aktuella enligt Jane Benoni som jobbar för Säpo i Göteborg är författningsskydd och kontraterrorism. Om händelserna i Göteborg och den organiserade brottsligheten blir så stor att den hotar själva rättssystemet och demokratin, då kommer Säpo att kopplas in.

Alternativet är att denna kriminalitet betraktas som terrorism och den definition som Säpo utgår ifrån är den som EU har kommit överens om: "1. injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller befolkningsgrupp. 2. tvinga offentliga organ eller en mellanstatlig organisation att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd, eller 3. destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer."

Politiska mål?

Har mc-gäng dessa effekter samt några politiska mål? Injagar de allvarlig fruktan hos någon befolkningsgrupp? Kräver de någon nationell befrielse såsom ETA eller spridning av religiösa dogmer såsom Al Qaida eller något liknande? Svaren är troligen nej på de frågorna. Det som däremot skulle kunna bedömas som politiska motiv är att mc-gängen har skapat egna lagar och därmed ställt sig utanför rättssamhället.

De vill alltså inte följa de lagar som riksdagen har beslutat om i demokratisk ordning, utan de följer sina egna regler. Jane Benoni vill dock inte uttala sig om vad som är en lämplig definition då hon, enligt egen utsago, inte är tillräckligt juridisk kunnig för det.

Frågan till vår panel:

**HUR MINSKAR VI
BROTTLIGHETEN?**

**Solveig Fälldin,
lantbrukare
Ramsjö**

– Det måste helt klart satsas mer på förebyggande arbete. Den äldre generationen bör lägga mer tid till våra egna och andras ungdomar. Vi måste alla vara uppmärksamma på om någon ungdom kan hamna snett.

– Föräldrar som är i behov av stöd bör också lättare kunna få detta stöd. Man kan sedan diskutera domstolarnas roll. Jag har ju varit verksam som nämndeman. Det är viktigt att domstolarna har resurser så att de hinner jobba undan målen snabbare.

– Att rättssamhället fungerar enligt de intentioner man bestämt är ju minst sagt viktigt. Jag tänker på Kungsholmsdramat där en av de fällda var ute i samhället mellan dom och ungdomsvårdsskola. Under denna tid hamnade han i delo med andra.

– I samhället generellt är det väldigt mycket tonvikt på det materiella. Det finns för många känslor som går ut på att se vad andra har där man sällan begriper vad man själv har. Var och en måste mer se till sin egen positiva värld.

– Det finns ett alldeles för stort underskott på gemensamma mål i Sverige, säger Göran Johansson. Vi-andan måste stärkas. Foto: Allan Andersson.

Göran Johansson, Göteborgs kommunalråd:

Vi måste ha mer vi-känsla i landet

Varje större europeisk stad har drabbats som Göteborg, men just nu är vi mest i fokus i Sverige. Utan tvekan har vår stad drabbats mycket hårt av fruktansvärd brottslighet under senare tid. Men Malmö var inte för så länge sedan hårt drabbat och snart kan det bli Stockholms tur att stå i centrum för den här typen av kriminalitet.

Den som säger detta är Göran Johansson, Göteborgs starke man. Göran Johansson är ordförande i Göteborgs kommunstyrelse och en av Sveriges ledande socialdemokrater. Han har under många år suttit i socialdemokraternas verkställande utskott. Göran Jo-

hansson är mycket bekymrad för framtiden vad gäller landets brottsutveckling.

– De åtgärder som görs är inte alls tillräckliga inom detta område, säger Göran Johansson. Det som bekymrar mig är att det sällan skrivs i pressen hur det

egentligen förhåller sig. Vanligt folk, utanför etablissemanget inom media, vet precis hur saker och ting gestaltas, men problemet är att denna kunskap tränger inte igenom.

– Jag är en varm anhängare av invandring till Sverige,

**HUR MINSKAR VI
BROTTLIGHETEN?**

**Ulf Adelsohn,
jur. kand,
fd partiledare
och statsråd
Stockholm**

– Kriminaliteten kommer nog alltid att finnas. Det viktigaste är att nå ungdomar innan de blir fast i kriminaliteten, men då måste man arbeta redan när de är 14-15 år.

– Lugna Gatan i Stockholm, där invandringdomar får ansvar själva för att hålla ordning och samtidigt bli mentorer för unga "juniorvärdar", är nog det mest effektiva brottsförebyggande arbetet jag sett.

– Tyvärr krävs det politiker som ser detta samband och är beredda att betala de kronor som behövs för denna verksamhet, istället för att tvingas betala mycket mer när dessa ungdomar utvecklar sin kriminalitet.

– Vi har många poliser, problemet är att de ofta gör fel saker som att ägna sig åt allehanda samhällsservice, istället för att göra det som bara polisen kan göra.

Tema: Brottplats Göteborg

FORTSÄTTNING FRÅN FÖREGÅENDE SIDA Intervju Göran Johansson

– Vi i Sverige ska dra nytta av att det är många driftiga och duktiga människor som kommer hit och stärker våra nationalräkenskaper, säger Göran Johansson. Foto: Allan Andersson.

– Felet ligger i att svenska politiker har misslyckats kapitalt vad gäller integrationen i landet.

Det är totalt fel att samla människor i segregerade bostadsområden.

titta på Amerika, 300 miljoner människor har byggt upp världens starkaste ekonomi. Det bevisar vad som händer när driftigt folk kommer till ett land, då kan underverk skapas. Det brukar ju alltid vara de bästa hjärnorna som kommer som invandrare. Det ska vi i Sverige dra nytta av, det är många driftiga och duktiga människor som kommer hit och stärker våra nationalräkenskaper.

– Felet ligger i att svenska politiker har misslyckats ka-

pitalt vad gäller integrationen i landet. Det är totalt fel att samla människor i segregerade bostadsområden. När människor från andra länder kommer hit ska en fortsättningsplan vara ett krav. En fortsättningsplan innebär att våra nya svenskar från olika länder bereds möjlighet att bosätta sig i små samhällen. I dessa mindre samhällen har de större möjlighet att lära sig vårt svenska språk, komma in på arbetsmarknaden och därmed också i det

svenska samhället.

Göran Johansson menar att dagens politik är raka motsatsen. Bostadssegregationen i de svenska städerna, där utlandsfödda svenskar bor för sig och andra svenskar för sig, kan skapa en kriminell laddning i varje samhälle.

– Dagens politik isolerar människor ifrån varandra, säger Johansson. Vi måste ha mer vi-känsla i Sverige.

I SPALTERNA SEN SENAST

Kommuner bryter mot kommunallagen

Kommunerna Ystad och Sandviken har köpt upp fastigheter för att få bort mc-gäng som etablerat sig i

kommunen. Ystad köpte en fastighet med nattklubb när det visade sig att Bandidos var intresserad av att köpa fastigheten. Sandviken köpte en flyghangar för 1,3 miljoner kronor som mc-gänget Outlaws köpte 2003.

Kommunen fick även betala 200 000 kronor för bland annat ombyggnationer och flyttstädning. Outlaws hade krävt kommunen på ännu mer pengar, men kommunen betalade enbart för det som mc-gänget hade kvitton på.

Jag tänker på en invandrare från Rumänien som jag nyligen träffade. Hon sa att hon verkligen gillade Bror Rexeds du-reform, men nu måste Sverige införa en ny reform, nämligen vi-reformen, tyckte hon.

– Det finns ett alldeles för stort underskott på gemensamma mål i Sverige, vandan måste stärkas. Vi i Sverige – oavsett bakgrund– ska förstå att vi ska hålla ihop som i ett lag. Det där saknar jag, vilket ledande politiker på riksplanelnet talar i dessa termer?

Göran Johansson säger att det självklart inte finns en patentrösning för hur man ska komma till rätta med den grova våldsutvecklingen i landet. Just nu verkar Göteborg särskilt drabbat, men nästa gång kan det vara Norrköping, Stockholm eller Umeå som drabbats.

– Alltför många ungdomar verkar ha felaktiga förebilder, säger han. Idag ska varje ungdom synas, förebilden för många unga göteborgare är stadens gangsterledare. Inte de skötsamma, utan de krimi-

Kommunalrådet med tidningen Nämndemannen. Foto: Allan Andersson.

nella. Inte människor som bygger upp något, utan människor som förstör och bryter ner.

– Materialismen verkar vara den dominerande ideologin för många av dagens unga, säger han. Prylar skapar prestige och utan pengar kan man inte få tag på alla de olika attiraljerna. De fina kläderna, de dyrbara klockorna. En sådan uppskruvad syn skapar kriminalitet. Man rånar någon butik eller någon person för att få chansen att visa upp sig i snygga kavajer.

– Var är föräldrarna i detta sammanhang? undrar

Göran Johansson. Många av dem är alltför osynliga.

Göteborgs stad satsar numera intensivt på egna program som syftar till integration. Ett program som kallas "Ung och trygg" tillhör en av de senaste satsningarna.

– Här har vi gjort framsteg, säger Göran Johansson. Polis, åklagare, socialarbetare jobbar här tillsammans med ungdomar i riskzonen. Programmet har varit omfattande och dyrbart, men varje satsad krona har varit en god investerad peng.

– Vi måste ha fler poliser, säger Göran Johansson. Men jag gillar inte idén som framförts om att inrätta ett "svenskt FBI". En sådan modell urlakar nämligen resurserna inom andra delar av poliskåren. Göteborg skulle bli av med sina viktigaste poliser, och samma sak skulle hända i andra städer. "Business is local" och det gäller ju självklart även polisens verksamhet.

– Här håller jag faktiskt med Beatrice Ask som inte förordar en svensk variant på FBI.

Sandvikens kommun betalade beloppet eftersom de utnyttjade sin förköpsrätt. Outlaws kom senare tillbaka till Sandviken genom att via en mellanhand köpa lottakårens lokaler. I somras köpte kommunen även

den fastigheten för 200 000 kronor för att bli av med mc-gänget.

Dessa köp kan dock vara ett brott mot kommunallagen. Enligt Leif Petersén som är förbundsjurist på Sveriges Kommuner och

Landsting (SKL) måste kommunen ha ett godtagbart ändamål för att köpa upp fastigheter. Det räcker inte med att vilja bli av med en grupp människor för att det kriteriet ska uppfyllas.

"Göteborgs stad satsar numera intensivt på egna program som syftar till integration. Ett program som kallas "Ung och trygg" tillhör en av de senaste satsningarna."

Frågan till vår panel:

HUR MINSKAR VI BROTTSLIGHETEN?

**Els-Marie Brennerfors
nämndeman
Göteborg**

– Det är väldigt viktigt är att det finns jobb för ungdomen att gå till efter skolan. Det är väsentligt att nyrekryteringen stoppas till de olika gängen.

– Unga ska ha ett jobb och i den åldern har man ju en massa energi. Det är viktigt att de unga satsar sin energi på en karriär inom arbetsmarknaden och inte brottets bana. För att spetsa till det hela, det är viktigt att man snarare blir trött och tar ut sig på hederligt arbete än att använda resurserna till en massa onyttigheter.

Cecilia Wigström är politikern som vill ta till hårdare tag: ”Samordna alla motkrafter bättre”

Cecilia Wigström sitter i justitieutskottet i riksdagen för folkpartiet och har bland annat utmärkt sig i den allmänna debatten för att vilja ta till hårda tag mot den organiserade brottsligheten.

Folkpartiet har föreslagit elva åtgärder för att få bukt med problemet med den organiserade brottsligheten. Vad är den viktigaste åtgärden? Vad bör man göra först?

– Vår rapport ”Vässade polisverktyg mot den organiserade brottsligheten” innehåller tre delar: en förstärkt Rikskriminalpolis, myndighetssamverkan för att jaga de yrkeskriminella i vardagen och vassare polismetoder som exempelvis buggning och provokation.

– Viktigast är det, som också justitieministern redan tagit tag i, nämligen att få fler myndigheter att försvåra de organiserade ligornas vardag. Det handlar om något folkpartiet kallar för ”Al Capone-strategin”.

– Al Capone hamnade till sist inte i fängelse för mord eller rån, utan för skattefusk. Genom att ha en Al Capone-strategi kan myndigheter tillsammans fälla personer från den organiserade brottsligheten oavsett för vilket brott det kan handla om.

– Vi har exempelvis fall där stora delar av mc-gäng haft förtidspension, något som försäkringskassan kan vara aktiv i att beivra.

Finns det några problem med förslagen? Integriteten?

– Integritet är inte ett okomplicerat begrepp vil-

ket leder till avvägningsproblem. En anledning till att vi har ett rättsväsende är att förhindra en av de värsta formerna av integritetskränkning, nämligen att bli utsatt för brott.

– För att förhindra detta tillåter vi många grova integritetskränkningar som de allra flesta är överens om är rimliga, såsom att sätta människor i fängelse eller låta polisen ta in personer på förhör. Men allt ska ske under rättssäkra former.

Vad är folkpartiets åsikt vad gäller buggning?

– För att polisen ska få använda buggning ska det alltid krävas en domstols tillstånd och offentliga ombud ska delta vid prövning, men det gäller enbart grova brott, såsom terroristbrott, mord och dråp.

– Det blir också förbjudet att avlyssna känsliga platser såsom redaktioner, advokatkontor, läkarmottagningar samt biktstol och annan plats som används för enskild själavård.

– En annan viktig del vi beslutat om är att personer som har utsatts för buggning underrättas om detta i efterhand och att en fristående myndighet som ska utöva tillsyn över de brottsbekämpande myndigheternas användning av hemliga tvångsmedel.

Cecilia Wigström

Vad anser folkpartiet om brottsprovokation?

– Det stora problemet med provokation finns redan i dag, nämligen att vi som lagstiftare inte har satt klara gränser för polisen. Bevisprovokation är tillåten, medan brottsprovokation är förbjuden.

– Gränsen mellan vad som är bevisprovokation och brottsprovokation är ofta mycket oklar. Detta skapar osäkerhet hos polisen och i förlängningen en otydligare gräns för integriteten.

– Vad jag vill se är att den rättsliga osäkerheten klaras ut genom en lagreglering där provokation används som ett samlat begrepp för provokativa åtgärder och att det kan användas i större omfattning än i dag.

– Det är inte rimligt att det i dag, enligt JO, är brottsprovokation om polisen skulle sätta ut en låst motorcykel för att se om en

känd motorcykelliga slår till igen.

Folkpartiet föreslår ett svenskt FBI. Varför är det nödvändigt?

– Låt mig först säga att den lokala polisen är ovärderlig och gör mycket av det grundläggande polisarbetet, inte minst när det gäller förebyggande arbete. Det är den viktigaste anledningen till att vi under mandatperioden ökar antalet poliser till 20 000.

– Men vi måste samtidigt inse att vi aldrig kan satsa så mycket på länspolismyndigheterna att varje hörn av landet ska ha kapacitet att klara av den grävsta av organiserad brottslighet med internationella kopplingar.

– Länspolismyndigheten i Västmanland fick för en tid sedan en omöjlig situation med en stor härva av utpressningar vilket tog upp en stor del av resurserna på bekostnad av annan brottsbekämpning. Sådana lokala påfrestningar ska inte behöva bekostas av länet självt.

– Vi vet av erfarenhet från Sverige och från utlandet att de kriminella nätverken etablerar sig där det finns hål eller försvagningar i polisnätet. Vi måste därför pressa och störa de kriminella med jämn styrka som agerar likartat överallt i landet, som stöd oavsett var dessa ligger dyker upp.

Fredrik Runebert

En nämndemans krönika

Ungdomar – det gåtfulla folket

”Att få in ett slag är så dj-a skönt”. Sade en ung man i DN nyligen. En luttrad kvinnlig psykolog i SvD hade nog rätt: Man måste sluta känna det så inför sin brottslighet om man ska vilja sluta med den.

Om den tidiga unga tiden har det skrivits och talats, ändå förstår vuxna den dåligt. Vem glömmer Tom Sawyer, tant Pollys sorgebarn, vars syn på att dela med sig väl framgår då han säger till sin kamrat: ”Vill du ha kärnhuset i mitt äpple?” Vi häpnar över hur tankarna går, men måste ändå söka förstå vad som rör sig i sådana små huvuden, i stället för att med ord och reaktioner klubba ned vad de säger.

I dag märks vantrivsel hos många unga. Är det samtidigt roligt för en 15-åring att vara ute klockan tre på natten? Varför festar unga utan att ha kontakt med vuxna? Och varför faller spärrarna? Kanske saknas något så enkelt som ett vakande öga. I en insändare klagar en mamma i Täby apropå ungdomsvåldet: ”Jag har lyssnat... flitigt både på tv och radio och läst dagstidningars rapporter, men inte en gång har jag hört ordet ’föräldrar’ nämnas. Var finns föräldrarna i allt det här?”

Nog måste många ha frågat sig detsamma.

Föräldrar... Tänk att inte familjen oftare blandas in! Även i rättssalen sitter ofta en ung åtalad utan att ha någon äldre släkting med. Visst beror värdet av familjens stöd också på vad den familjen har för värderingar – och på hur barnen upptagit dem. Enligt ett tv-reportage var t ex unga invandrabarn fräcka mot sina svenska lärare och andra vuxna därför att de ville få ut ett uppdämt tryck mot sina auktoritära föräldrar.

Så har vi kamraterna. Dagens ungdomar står i åsikter närmare kamratgruppen än sin egen familj. Bara några få procent unga tillhör inte något gäng. När Janne Josefsson nyligen intervjuade invandrarkillar i Göteborg, svarade de att kompisenätverket har man för att få stöd (underförstått: även i att slåss). Kompisar är på gott och ont.

En gång kunde vårt polisväsende med små resurser hålla nere brottsligheten. De få våldsdåd och mord som skedde klarades i regel upp. T o m i hamnstadens Göteborg var brotten få. En avgående polischef kunde, enligt ett exempel från 1920-talet, känna sig riktigt nöjd med vad han utträttat och med

vad han förhindrat.

Så är det inte mera. Allt fler i olika åldrar saknar både inlevelse och självdisciplin. Att svara för ordning och trygghet blir därmed svårt. Det pågår brottsförebyggande program, ofta tagna från England eller USA, för vilka entusiasmen är stor men där resultaten är magrare. Det handlar om att komma in i rätt ögonblick. Även en hetlevrad ung man kan hålla sig i skinnet bara han fått rätt sorts signaler. Men efter en viss tid blir många insatser verkninglösa. Inte så få ungdomar ger efter för lusten att hävda sig och söker döda rädslan genom att slå.

En stor kriminolog skrev att ”Frukten för lagen är hälsosam men fruktan mellan människor är ödesdiger och bäddar för brott.” (Beccaria, 1807). Läxan är gammal. Det är i slaget om självkänslan, och i förmågan att tygla rädslan, som det brottsförebyggande arbetet måste börja.

*Carl Johan
Ljungberg*

*PhD
Nämndeman*

I SPALTERNA SEN SENAST

Myndigheterna upptäcker fler brott

Förra året ökade de anmälda brotten med sex procent jämfört med året innan. Skadegörelse och bedrägerier står tillsammans för 75 procent av ökningen. En förklaring till ökningen är att anmälningsbenägenheten ökar och att polisen och andra instanser intensifierat arbetet för att upptäcka brott. Det konstaterar Brottsförebyggande rådet (Brå) när den preliminära statistiken för år 2007 presenteras.

År 2007 anmäldes nästan 1,3 miljoner brott till polis, tull, åklagare och Ekobrottsmyndigheten. Det är en ökning med sex procent sedan året innan. Anmälda skadegörelsebrott och bedrägeribrott svarade för större delen av den ökningen. Liksom tidigare år minskade de anmälda stöldbrotten något, då särskilt bilbrotten. En förklaring till det minskade antalet bilstölder är att dagens bilar har ett avancerat stöldskydd.

Fler anmälda klotterbrott

De anmälda skadegörelsebrotten ökade med 31 100 brott jämfört med året innan. Alla typer av skadegörelsebrott ökade, men mest ökade klotteret mot kollektivtrafiken och då framför allt i Stockholms län. Erfarenheten visar att antalet anmälda skadegörelsebrott till viss del påverkas av förändrade rutiner för att anmäla brott. På Storstockholms lokaltrafik (SL) inrättades under förra året en särskild databas för att enklare kunna registrera klotter.

Bättre samordning av rättspsykiatri

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) efterfrågar en bättre samordning av den rättspsykiatriska vården.

I dag planerar flera enskilda landsting att bygga nya rättspsykiatriska mottagningar, andra landsting har redan börjat bygga. SKL önskar i stället att den rättspsykiatriska vården koncentreras till tre landsting för att undvika att varje landsting försöker klura ut lösningar på sin egen kammare. Syftet är att de farligaste patienterna ska kunna placeras på rymningssäkra specialenheter.

Skolelev avstängd i drygt tre terminer

En 16-åring har förvisats, eller stängts av, från ett gymnasium i Falkenberg på grund av att han medverkat i stöld, hot, skadegörelse och misshandel. Avstängningen gäller för återstående delen av denna termin samt ytterligare tre terminer. Det är Barn- och utbildningsnämnden som beslutat om avstängningen.

Ordföranden i nämnden säger att det är en markering från deras sida.

Tema: Brottplats Göteborg

Lasse Stjernqvist vill ha ett svenskt FBI:

”Polisen måste specialiseras mer”

Inom socialdemokraterna förordar många motsvarigheten till ett svenskt FBI som motkraft till den alltmer organiserade brottsligheten. Kommunalrådet i Norrköping Lasse Stjernqvist, tidigare socialdemokratisk partisekreterare tillhör dessa. Han menar att det krävs en riksomfattande polis för att motverka den riksomfattande gängkriminaliteten.

Vilka åtgärder bör vidtas för att få bukt med den organiserade brottsligheten och gängkriminaliteten?

– Samhällets aktörer måste hjälpas åt mer, säger Lasse Stjernqvist. Andra åtgärder är lagskärpningar och organisationsförändringar.

Finns det några problem med dessa förslag? Hur påverkar de integriteten?

– Det finns problem med alla dessa förslag. Det finns välgrundade invändningar mot dessa förslag och det går inte att reservationslöst vara för alla.

Buggning och provokation då?

– Vad gäller buggning är det lagförslag som har beslutats av riksdagen väl avvägt. När det gäller provokation är jag något kluven. Det kan utformas fel och därmed skapa problem med rättssäkerheten. Enligt de sakkunniga som jag talat med finns det andra metoder för att komma åt problemen. De möjligheter till provokation som finns i dag räcker, det behövs inga lagändringar. Jag föredrar helst andra åtgärder.

Utvidgat förverkande?

– Det är ett bra lagförslag. Och ett exempel på att man

Lasse Stjernqvist och socialdemokraterna vill ha ett svenskt FBI.

måste tumma lite på integriteten för att få bukt med den organiserade brottsligheten. Det är ett pris man ibland får betala för att slippa kränkas av kriminella gäng. Det är lättare att vara för detta än ökade möjligheter för provokation.

– Priset för denna åtgärd är dock att oskyldiga kan komma att drabbas. Men det borde gå att göra skäliga bedömningar på samma sätt som vi i dag gör skönstaxeringar på de som rimligen borde tjäna mer än vad de påstår att de gör.

Kan Sverige lära sig något av Danmarks arbete mot organiserad brottslighet?

– Danmark har länge varit min inspirationskälla och jag har sett vad de har åstadkommit. Deras Al Caponekampanj har varit så framgångsrik att de organiserade brottslingarna blivit så obe-

kväma att de flyttat sin verksamhet till Sverige. Danska har med ökad samverkan mellan myndigheterna, ökad kompetens och specialisering skapat goda effekter utan att kompromissa alltför mycket med rättssäkerheten och andra viktiga principer som vi håller högt. Invanndringspolitiken är jag dock skeptisk till.

Kanada är ett annat exempel som vi kan dra lärdom från. Där har man förbjudits själva gängen. Men då är man ute på lite hal is eftersom man dömer människor efter medlemskap och inte efter dess handlingar. Danmark är dessutom mer jämförbart med Sverige.

Socialdemokraterna och folkpartiet föreslår ett svenskt FBI. Varför är det nödvändigt?

– När brottslingar blir alltmer specialiserade, måste också polisen bli det. När brottslingar rör sig över hela landet och skapar nätverk över kommun- och länsgränser måste polisen ges resurser att möta detta. Det behövs hjälp från centralt håll. Det finns dock inget färdigt förslag och det är konstigt att justitieminister Beatrice Ask så snabbt avfärdade detta förslag.

Fredrik Runebert

Av Leif Magnusson

Duger det med T-shirt? Inbjudan till diskussion om nämndemännens klädsel

– Man får väl klä sig som man känner för, det måste ju vara upp till en själv om man vill komma i T-shirt och jeans!

– Jag tycker att det är självklart med mörk kostym, vit eller ljusblå skjorta med en trendriktig slips, mörkbruna eller svarta, blankputsade skor! Eller för damerna strikt dräkt med kjol och måttligt högklackade pumps!

Hur bör vi nämndemän vara klädda? Finns det en klädkod eller något åt det hållet?

Hur är det i andra länder? Mer eller mindre strikt?

Har unga män problem?

Det förefaller mig som om de kvinnliga nämndemännen har mindre problem med sin klädsel vid förhandlingar än männen kanske har, åtminstone de yngre som har motvilja mot slips eller kanske inte klarar av att knyta en.

Men om jag ser mig om i våra domstolar och tar utgångspunkten från juristdomarna, kan jag inte erinra mig en enda juristdomare med bisittare som inte varit och är snyggt klädda, männen i regel med kavaj och slips, kvinnorna lite mer varierat, men snyggt. Alltså inte nödvändigtvis kostym eller vit skjorta.

Hur är det då med nämndemännen i praktiken? En juristdomare berättade att han hade fått ta sig en rejäl funderare när han mötte en mycket ung nämndeman i T-shirt (utan kavaj). Han tog beslutet att inte ta upp frågan – sannolikt skulle det ha stört förhandlingarna mer än saken var värd. Jag vet inte om detta var en engångsföreteelse för den unge nämndemannen, som insåg sin avvikelse och kom i kavaj över T-shirten till nästa gång.

– För mycket och för litet skämmer allt, säger ett gammalt ordspråk.

Vad tycker Du som läser detta?

Behövs en diskussion om hur vi nämndemän bör klä oss? Var ligger intervallet för klädseln?

Egentligen tror jag att svaret är ganska enkelt: se på juristdomarna. De har en lång tradition i sitt yrke och är proffs. Eller ska vi nämndemän avvika för att markera?

I Tyskland har juristdomarna en ämbetsklädsel, en kåpa eller liknande om det nu är lika i alla delstaterna vet jag inte, och nämndemännen är klädda snyggt men inte som till fest. (Se det kommande PS:et.)

Vad är ”lagom”?

Snyggt, välvårdat, något över vardagsklädseln, är det ”lagom”? Den som vill kan gå lite över eller under den normen, men aldrig underskrida den så kraftigt att man faller ur ramen, så att säga. Inte heller vara ”överklädd”.

Vi rör oss ofta i en påkostad miljö – då bör heller inte klädseln avvika.

Varför förs inte förhandlingarna i smutsiga källarlokaler eller i militärtält eller i vanliga kontorslokaler? Högfärd och klasstänkan- de?

Bör vi påverkas av miljöerna?

En vacker lokal påverkar oss, den saken är klar. Är det negativt att det förs rättegångsförhandlingar i Wrangelska palatset eller Stockholms rådhus eller andra vackra byggnader i landet, särskilt de äldre? Eller Bondeska palatset där HD befinner sig?

Varför behöver eller har vi de facto representativa lokaliteter för olika slags verksamheter i samhället? Här finns plats för forskning om den ej redan är gjord. Känslomässigt vet vi väldigt väl vad vi tycker om dessa påkostade miljöer – en och annan är negativ och värjer sig för överdådet, kanske av politiska skäl.

Yrkesdomarna sätter koden?

Och vi nämndemän, hur väl passar vi in i bilden med eller utan slips och pumps? Den dag juristdomarna tar av sig kavajen och slipsen och sätter på sig bekväma filttofflor, då bör vi nämndemän följa efter. Rätten består av likställda ledamöter i domsprocessen. Men yrkesdomarna sätter koden, eller vad tycker Du?

Leif Magnusson

P.S. Så här resonerar man i Tyskland om nämndemännens klädsel, väl värt att begrundas (tysk läsövning):

Vielleicht fragt sich mancher Schöffe, vor allem wenn er erstmals tätig wird, wie er sich kleiden soll. Dem Berufsrichter ist die Amtstracht vorgeschrieben, dem Schöffen nicht. Er wird – ob Schöffe oder Schöffin – ausgesprochen auffällige Kleidung meiden, muss aber auch nicht gerade feierlich angezogen erscheinen. Wie in seiner ganzen Amtsführung sollte der Schöffe sich auch hier der besonderen Situation im Strafprozess bewusst sein, der oft tief in das Leben des Mitmenschen eingreift.

ANITA VILL HA MED NRF I DET OFFENTLIGA SAMTALET

Att sitta som nämndeman i domstol är, som alla vet, stundtals en riktig pärs. De värsta målen hittills för min del har rört barnporr, incestmål, pedofili. Att tvinga sig igenom sådana mål är självklart vedervärdigt – men det är ju en del av vårt uppdrag. Man kan inte sätta fingrarna i öronen för att man inte vill höra och börja censurera – allt måste man ta del av.

Den som säger detta heter Anita Jonsson, nyvald ledamot i NRF:s förbundsstyrelse och aktiv inom politiken i Norrköping. Anita är verksam i tingsrätten, tidigare satt hon som nämndeman under två perioder i Göta Hovrätt.

– Våldet verkar ständigt bara bli grövre, säger Anita. Eller har det endast blivit mer synligt? Tendensen är tyvärr nog klart negativ, det verkar som om alla kategorier av våld blivit värre. Det gäller inte minst kvinnomisshandel, slagsmål ute på stan, familjeuppöknelser.

Anita Jonsson har ibland undrat över vad som bidragit till denna ökade spiral av grova brott. Hon tror att det kommersiella våldet som barn och ungdom möter via internet och TV är en starkt bidragande faktor.

– Självklart måste alla grova dataspel och allt våldsex som utspelar sig inom den virtuella världen bidra menligt, säger hon. Självklart måste ungdomars syn på sex påverkas här. Romantiken har ersatts av något annat. Sex för ungdom har blivit mer fokuserat på hur människor ser ut, kroppsfixeringen verkar stundtals total.

Anita Jonsson tycker att vi idag lever i ett översexualiserat samhälle, där reklam spelar stor roll. Hon

Anita Jonsson säger att samhället måste bli bättre på att suga upp unga utan jobb.

nämner i förbifarten, reklam-TV som hon helst egentligen undviker.

– Mycket av den reklam som TV idag visar, betraktades som pornografi för några år sedan, säger hon. Ibland funderar jag på hur samhället kommer se ut om tjugo år.

Anita Jonsson kom att tidigt ägna sig åt kvinnofrågor. Under det radikala 60-talet var hon aktiv inom Grupp 8 och betraktades av sin omgivning som en ”typisk rödstrumpa”. Under en tid bodde familjen i Borlänge och där jobbade hon ideellt på en kvinnojour. Till professionen är hon folkhögskollärare. Hon har en fil.mag examen från Uppsala universitet, hennes äm-

nen var litteraturvetenskap och historia.

– Jag hade bland annat Sven Delblanc som föreläsare, säger hon. Det var spännande.

Idag är hon tjänstledig från sitt lärarjobb. Politiken i Norrköping tar stor del av hennes tid. Hon är ledamot av Norrköpings kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Hon sitter i många olika nämnder och styrelser.

Men allt handlar förstås inte om politik för Anitas del. Familjen tar en stor del av hennes tid. Hennes make är organisationsforskare vid Linköpings universitet. Hennes tre barn är alla utflugna ur hemmet. En son är jurist vid justitiedeparte-

mentet, en annan forskar i matematik vid Uppsala universitet och dottern är anställd vid Försäkringskassans huvudkontor i Stockholm.

– Och så läser jag mycket, säger hon. Doris Lessing tillhör just nu favoriterna, det var verkligen roligt att hon fick nobelpriset i litteratur. Jag läser nu om Martha Quest serien med stor behållning. Jag gillar också Strindberg, har läst allt som han skrivit.

Anita Jonsson påpekar att NRF är en paraplyorganisation för landets nämndemannaföreningar. Hon anser att NRF måste bättre förstå sin roll här.

– Vad jag vill verka för är att nämndemännen syns mera i den offentliga debatten, säger hon. Jag saknar vår röst på dagstidningarnas debattsidor. Är det så att ingen vill lyssna på oss? Eller har vi inget intressant att förtälja?

– Självklart har vi något viktigt att säga, säger hon. Det finns ju en rad frågor där vi kan ha en åsikt. En fråga där vi borde profilera oss är hur vi ska få bukt med just kriminaliteten. Nämndeman om några känner ju till hur dagens kriminalitet ser ut. Vilka som är inblandade och hur många kom in i kriminaliteten.

Hon påpekar hur viktigt

det är att minska nyrekryteringen till det kriminella livet. Enligt statistik tillhör Sverige de länder i Europa där nyrekryteringen till exempelvis mc-gäng är som störst.

– Vi vet att svensk kriminalitet idag är starkt förknippad med personer med invandrabakgrund, säger hon. Många av de intagna på våra fängelser är människor med rötter i andra länder.

– Kriminaliteten orsakas mycket av att ungdomar är utan jobb, säger hon. Invandrarungdom i andra generationen är särskilt utsatt. Sysslöshet för unga med mycket energi är som alla vet inte särskilt bra. Många med utlandsbakgrund kommer helt enkelt inte in på arbetsmarknaden.

Anita Jonsson säger att samhället måste bli bättre på att suga upp unga utan jobb. Det är viktigt att unga kommer ut på arbetsmarknaden och får chansen till drömmar om en yrkesmässig karriär.

– Detta är den stora utmaningen kommande år för landets nämndemän, säger Anita Jonsson. Här borde landets nämndemannarörelse ha en åsikt.

**Nämndemannens
artikelregister
2007
finner du på
hemsidan
www.nrf.cc**

En tidigare lagmans tankar

LO:s ORDFÖRANDE MOT EG-DOMSTOLEN

Var det rätt av Byggnads att sätta det lettiska företaget i blockad? Kort före julhelgen kom EG-domstolens bedömning i det mål där det lettiska företaget Laval un Partneri Ltd hade stämt Svenska Byggnadsarbetareförbundet mfl. I november 2004 hade samtliga Lavals byggarbetsplatser i Sverige försatts i blockad. Företagets dotterbolag L&P Baltic Bygg gick i konkurs, och de lettiska byggarbetarna fick åka hem.

EG-domstolen, liksom tidigare dess generaladvokat, slog fast att rätten till fackliga stridsåtgärder är en fundamental rätt i EG, en rätt som dock inte innebär att sådana stridsåtgärder faller utanför EG-rättens tillämpningsområde. Rätten måste utövas med respekt för företags rätt att tillhandahålla tjänster i andra medlemsstater än den där företaget hör hemma. EG-direktiv 96/71 reglerar vilken skyddsnivå som företag i den situationen skall garantera sina utstationerade arbetstagare.

Jag har tidigare (Nämndemannen 4/2007) skrivit om proportionalitetsprincipen. Den fick betydelse också i detta mål. EG-domstolen godtog visserligen Byggnads' påstående att syftet med stridsåtgärderna var att skydda de lettiska byggarbetarna. Men det kollektivavtal som Byggnads ville tvinga företaget att underteckna innan det

fick förhandla om löner innehöll sådant som förpliktade företaget utan att de lettiska arbetstagarna hade någon nytta av det. Dessutom befanns den s k Lex Britannica diskriminerande genom att den likställer utländska företag som tecknat kollektivavtal i hemstaten med svenska företag som inte tecknat något kollektivavtal alls.

LO:s ordförande, Wanja Lundby-Wedin, är inte nöjd med domen. Hon har i Sveriges Radio förklarat att EG-domstolen är inkompetent på områden som rör fackliga organisationer. På DN Debatt 18/1 gör hon en del märkliga uttalanden. Domen går enligt henne "helt på tvärs" med generaladvokatens tidigare yttrande. Hon påstår vidare att domen går "helt på tvärs med den likabehandlingsprincip som är en av EG-rättens grundpelare". Slutligen står det enligt Wanja Lundby-Wedin "helt klart, när man läser domen, att de 13 domarna inte varit eniga".

Helt på tvärs med generaladvokaten? Blockadens rättmätighet förutsatte enligt generaladvokaten att stridsåtgärderna inte bara var motiverade med hänsyn till skyddet för arbetstagare och motarbetandet av social dumpning, utan också att "stridsåtgärderna inte är oproportionerliga i förhållande till dessa mål". Han yttrade vidare: "Det förefaller gå utöver vad

som är nödvändigt för att säkerställa skyddet för arbetstagare och motarbeta social dumpning att kräva att en arbetsgivare, för att denne överhuvudtaget skall ha möjlighet att tillämpa en viss lönenivå, först måste åta sig att tillämpa samtliga villkor som föreskrivs i ett kollektivavtal".

När Wanja Lundby-Wedin påstår att domen går på tvärs med EG-rättens likabehandlingsprincip gör hon anspråk på högre kompetens än EG-domstolen i fråga om EG-rättens likabehandlingsprincip sådan denna utvecklats av domstolen i mer än 50 år.

EG-domstolen offentliggör inte skiljaktiga meningar inom domstolen. Men för argusögon som Wanja Lundby-Wedins framgår det tydligen av själva domskälen om någon varit skiljaktig.

Självfallet skall alla domstolar kunna kritiseras för sina domar. Men när någon i maktposition i Sveriges Radio och på DN Debatt får göra tvärsäkra uttalanden utan att ge minsta belegg eller ens exempel på vad hon påstår om EG-domstolens inkompetens, då är det inte utan att man blir beklämd.

Brita Sundberg-Weitman

Skribenten var tidigare lagman i Solna tingsrätt

NYTT FRÅN FÖRBUNDS- STYRELSEN 1

Vid senaste förbundsstyrelsemötet dryftades Domstolsverkets kartläggning av nämndemannakåren. Förbundsstyrelsen hade flera kommentarer, bland annat följande:

Angående ersättningsnivån till nämndemän.

I andra sammanhang där medborgare behöver engagera samhällsmedborgare, skulle ingen kunna tänka sig den ersättningsnivå som erbjuds nämndemännen. Allsidig sammansättning på nämndemannakåren går inte att uppnå utan ändrade ersättningsnivåer.

Angående att yngre nämndemän hoppar av sina uppdrag.

Ett skäl till att yngre nämndemän inte ställer upp på samma sätt som äldre kan vara de ekonomiskt "snåla" villkor som erbjuds nämndemän. Det är högst sannolikt att ersättning för förlorad arbetsförtjänst inte räcker även om arvodet utgår numera ograverat.

Angående att nämndemän nomineras genom de politiska partierna.

Vad är det som säger att ett annat sätt att nominera skulle garantera en annan åldersstruktur?

Argumentet att nominering av nämndemän skulle vara ett utslag av ett belöningsssystem är ett förlegat synsätt, utan förankring i verkligheten.

Granskningen av lämpliga kandidater är idag mer noggrann än vad den varit tidigare.

Vi måste med skärpa påpeka att även om man inte är aktiv i yrkeslivet är inte tiden en fri nyttighet.

Angående informationsinsatser för att bredda rekrytering.

NRF kan här erbjuda sina tjänster i en informationsinsats. Förbundet har en god organisation genom regionombud och nämndemannaföreningar.

NRF kommer nu att uppvakta Domstolsverket för ett klarläggande om eventuella brister vid val av nämndemän. En längre analys av Domstolsverkets kartläggning kommer att publiceras på NRF:s hemsida.

ORDFÖRANDEN har ordet

SKAPA JOBB ISTÄLLET FÖR KRIMINALITET

Idag står drygt 1,2 miljoner människor utanför arbetsmarknaden i Sverige. Siffran kan synas överraskande stor. Det talas ju hela tiden om ökad sysselsättning och lägre arbetslöshet. Men trots goda tider i landet så är faktiskt antalet svenskar utanför arbetsmarknaden mycket stort.

En påfallande stor andel av dessa utan jobb är personer födda i annat land eller andra generationens invandrare. I Stockholm är arbetslösheten blott 2 procent, men av dessa drygt 100 000 arbetslösa är 50 procent invandrare.

Grov kriminalitet är ständigt återkommande nyheter i vårt land. Hells Angels, Bandidos och andra mc-gäng finns idag i många städer i Sverige. Det skjuter på gatorna i Göteborg. Åklagare hotas. Universitetslärare mördas. Ungdomar sparkas ihjäl. Allmänna arvsfonden luras på 50 miljoner kronor. Skolor bränns ner. Mobbade lärare hängs ut på internet. Skolornas studieresultat går tillbaka. Finland har numera världens duktigaste elever. Det tidigare mönsterlandet Sverige ligger långt efter, efter att tidigare ha legat i topp.

Inför allt detta hyser vi en viss oro. Vart är vårt land på väg? Klarar svenska politiker av uppgiften att få landet på rätt köl? Vi tvivlar ibland, denna situation är ny för landet. Våra beslutsfattare verkar stundtals höra hemma i en annan värld.

I detta nummer av tidningen Nämndemannen skriver vi om Göteborg och kriminaliteten. En stad som under senare tid verkar ha varit extra utsatt för våld. Gö-

teborgs starke man Göran Johansson intervjuas i Nämndemannen om vad han anser utgöra orsakerna till detta våld. Han menar att Sverige har misslyckats med sin integration av nyanlända i landet. Sverige ska ha en generös flyktingpolitik, men denna generositet kräver att vi har ett väl fungerande system att välkomna nyanlända. Under 2007 kom närmare 100 000 människor från andra länder till Sverige. Men på vilket sätt tar Sverige sedan ansvar för sina nya svenskar?

Undersökningar från Brottsförebyggande Rådet kan idag berätta att en stor andel av landets intagna på våra fängelser har utländsk bakgrund. Kriminaliteten i landet har förändrats. Förr var det traditionella svenskar som utgjorde en påtaglig majoritet av de dömda.

Vad kan då god integration innebära? Nyckeln ligger i att skapa jobb och att häva nyrekryteringen till ett kriminellt liv. Sverige ligger nämligen i topp i Europa vad gäller denna nyrekrytering. Insatserna bör vara preventiva. Det är dagens unga i åldern 10-14 år som tillhör dem i riskzonen. Det är i denna grupp vi finner morgondagens kriminella.

I tidningen Nämndemannen redogjordes för några år sedan om hur ett integrationsprogram skulle kunna gestalta sig. En ledande invandrarprofil i Malmö, Diabaré Dially, välkomnade förslaget. Diabaré, allmänt kallad "Dallas" och med rötter i Senegal, betonade att utbildning följt av jobb är ett effektivt sätt att hålla unga borta från brott.

I korta drag handlade förslaget om att skapa nya jobb varje år vid olika "Swedish centra". En svensk handelsstation som svenska staten skulle upprätta i varje större stad i världen. I Sydamerika, USA, Afrika, Asien och Europa. Vi lever i en globaliserad värld.

Varje center skulle primärt ha till uppgift att öka svenska medelstora företags chanser på nya marknader. Här skulle finnas hotell, restaurang, kulturverksamhet, bilverkstad, tvätteri, bageri, bibliotek osv – ja, en varierad verksamhet som drevs av svenskar anställda i statlig tjänst.

Många nya jobb skulle därmed skapas. Inte som diplomater men en ny sorts utlandstjänst där syftet var att stärka svenska företags chanser att sälja sina produkter. Jobb för främst unga som lätt stängs ute från arbetsmarknaden och som drömmer om en fast anställning.

President John Kennedy startade under sin tid i Vita Huset något som kallades för "piece corps", det här skulle snarare vara en sorts "businesscorps".

Varje center skulle också ha egen kulturverksamhet. En ny arbetsmarknad skulle därmed öppnas för arbetslösa svenska skådespelare och musiker. Och istället för att ta in på ett dyrbart hotell Hilton skulle den svenske småföretagaren här betala 300 kronor natten och få därmed bättre

chans att lansera sin produkt på den nya utländska marknaden.

Exportrådet som klagat på att svenska medelstora företag inte satsat tillräckligt på utlandet skulle därmed få sina önskemål tillgodosedda.

Är detta ett effektivt bidrag till att öka integrationen på den svenska arbetsmarknaden? Till ett lugnare Sverige? Ett Sverige utan ständiga rubriker om otäck kriminalitet? Det är i alla fall ett förslag. Det är nödvändigt att Sverige nu satsar ordentligt på integration. Förslaget innebär ökade möjligheter för svenska företags chanser på utländska marknader. Sveriges BNP skulle sannolikt öka dramatiskt.

Kriminaliteten kostar svenska samhället årligen hundratals miljoner kronor. Nu är det verkligen hög tid att Sverige skapar andra alternativ. Att en del av dessa pengar används på annat sätt. Jobb istället för kriminalitet.

Är förslaget realistiskt? Vet ej, men varför inte börja med ett center någonstans i världen. Utfallet av detta center får bestämma fortsättningen. En sådan politik kan både kallas för visionär och praktisk.

Lars Lassinanti

Ordförande i
Nämndemännens
Riksförbund

NYTT FRÅN FÖRBUNDS- STYRELSEN 2

NRF:s förbundsstyrelse möttes i februari i Norrköping.

Under förbundsstyrelsens möte var det många frågor som skulle behandlas.

Det ekonomiska läget för förbundet är gott. Veronica Jonsson redogjorde för en stabil ekonomi. Förbundet erhåller under 2008 450 000 kronor från Domstolsverket, utöver medlemsavgifterna.

Birgitta Breile är ansvarig inom styrelsen för NRF:s uppskattade resor. NRF samarbetar här med Breyer Touring i Enköping. Nästa resa som NRF nu är med om går till Alsace och Strasbourg, se sista sidan i detta nummer av Nämndemannen. Nämndemän har erbjudits att antingen resa i mars eller april. Resan i april är fulltecknad men fortfarande finns det platser kvar till resan i mars.

Britt Winberg ansvarar inom styrelsen för utbildningsverksamheten. Nämndemannaföreningarna kan numera erhålla bidrag från flera håll för att utöva utbildningsverksamhet.

En ny organisation som NRF är öppen för samarbete med heter ISIS. Organisationen är en intresseförening för yrkesverksamma som i sitt arbete möter sexuellt utsatta, förövare och deras familjer. Britt Winberg meddelade att ISIS kan kostnadsfritt ställa upp med föredragshållare.

Britt Winberg berättade också att föreningen Ecpat är en organisation som nämndemannaföreningarna nu ofta samarbetar med. En ofta anlita föredragshållare är här Sandra Atler från Ecpat.

Bland de många övriga ärenden som diskuterades under mötet var också Domstolsverkets utredning om nämndemannakårens sammansättning. En samfällad åsikt formulerades i frågan (se sidan 16).

Domstolsverkets utredning "Domstolarnas handläggning av ärenden" diskuterades. NRF är remissinstans och det beslutades att ett remissvar ska formuleras. Lars Lassinanti fick uppdraget inom styrelsen att utarbeta ett remissvar från NRF.

Nästa FS-möte kommer att hållas i mars i Stockholm och sedan följer ett helgmöte i Göteborg i maj. Här kommer representanter från NRF:s föreningar i väst att bjudas in.

Organ för
Nämndemännens
Riksförbund
Box 8140, 104 20 Stockholm.
Besöksadress:
Fleminggatan 14
Postgiro 4364000-2
Telefon: 08 – 651 55 13
Telefax: 08 – 651 06 94

Ansvarig utgivare:
Lars Lassinantti
tel 0920-62485
Årgång 31
Nämndemannen 1/2008
Nr 125 efter starten
ISSN 03448-4351

Redaktör: Staffan Ringskog
Redaktionssekreterare
Mildred Burén
Helsingborgsvägen 44
262 72 Ängelholm
Layout: Staffan Ringskog
Telefon: 0431-168 00

Om inget annat anges är flertalet
artiklar i tidningen skrivna
av Nämndemännens redaktör
Tryck: VTT-grafiska, Vimmerby

Prenumeration 140 kronor
(4 nummer per år)

Nästa utgåva av tidningen
Nämndemannen:

18 maj 2008(28 mars)

(Senaste manusdag
inom parentes)

Insändare till tidningen
kan bäst skickas direkt till
redaktionens adress.
e-post till tidningen:
mb@bureko.se

Lösnummer 40 kronor
Ansvarig NRF:s kansli:
Catarina Ingvarsson
tel 08-6515513

adress NRF:s hemsida:
www.nrf.cc

ANGÅENDE
ADRESSÄNDRING
ELLER PRENUMERATION:
email:

riksförbundet.nrf @ telia.com

Telefon: 08-651 55 13

Telefax: 08-651 06 94

Adress: NRF, Box 8140,
104 20 Stockholm

NYTT FRÅN DOMSTOLSVERKET

Förtroendet för Sveriges domstolar ska vara högt

Hur gör man när man börjar ett nytt arbete? Jag fick frågan för någon vecka sedan och som ny informationschef på Domstolsverket från den 1 januari i år har jag haft anledning att fundera en hel del över den.

Sveriges Domstolar ska fortsätta sitt arbete för en ökad tillgänglighet och öppenhet. Det blir tydligt när man tittar på de mål och strategiska ställningstaganden som Domstolsverket slagit fast för verksamheten för de kommande åren. Målet är att domstolarnas roll ska vara väl känd och förtroendet ska vara högt.

Att arbeta aktivt med information och kommunikation blir en förutsättning. Jag har många år av kommunikationsarbete bakom mig inom såväl privat som statlig verksamhet. Det ska bli väldigt stimulerande att fortsätta utveckla kommunikationsarbetet på Sveriges Domstolar tillsammans med informationsavdelningens medarbetare, tillsammans med Domstolsverket och kanske framför allt tillsammans med alla domstolar, nämnder och andra aktörer.

Vi har många spännande aktiviteter och projekt framför oss under det närmaste året och några blir extra intressanta att följa;

Balansavarbetning fort-

sätter att vara en prioriterad uppgift under 2008. Vid ett möte i november 2007 antog samtliga domstolschefer den gemensamma målsättningen att till utgången 2008 minska antalet avgjorda mål med 37 000. Genom resursförstärkning, tidigare lagda rekryteringar och särskilda styrkor för balansavarbetning försöker Domstolsverket bistå domstolarna i att nå de uppsatta målen.

Under året som har gått har vi vid flertalet tillfällen kopplat information till reformen "En modernare rättegång" som träder i kraft den 1 november 2008. Reformen innebär bland annat att hovrätten i större utsträckning än idag ska grunda sin prövning på samma material som legat till grund för tingsrättens avgörande. Förändringarna kräver stora satsningar på teknisk utrustning vid de allmänna domstolarna för att bland annat spela in och spela upp ljud och bild.

För att säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen i domstolarna beslutade Domstolsverket i slutet av förra året att skapa en Domarskola i Jönköping. Förberedelser för och inrättandet av den nya skolan kommer att vara en prioriterad aktivitet under det närmaste året. Målsättningen är

att skolan ska kunna starta sin verksamhet i början av 2009.

Ett annat prioriterat arbete inom kompetensförsörjningsområdet är projektet Mångfald. Målet med projektet är att ta fram verktyg som ska underlätta för Sveriges Domstolar att bedriva ett aktivt mångfaldsarbete.

Utredningen av länsrättsorganisationen är ett annat viktigt arbete som pågår. Domstolsverket har fått i uppdrag att senast 30 april 2008 lämna förslag till regeringen på antalet länsrätter och deras geografiska spridning. Domstolsverket ska också föreslå de författningsändringar som måste genomföras med tillhörande ekonomiska konsekvenser.

Hur gör man då när man börjar ett nytt arbete? Jag tror man ska börja med att lyssna på all den expertis, kunskap och kompetens som finns inom Sveriges Domstolar. Först då kan man se sammanhang och skapa sig den plattform som behövs för att kunna bidra i det fortsatta arbetet.

Petra Thor Jonzon
Informationsschef
Domstolsverket

Nämndemannens korsord

Här kommer Nämndemannens uppskattade korsord. Vi lottar ut två bokpriser bland deltagare med rätt lösning. Din lösning vill vi ha senast 1 mars , till:

Tidningen Nämndemannen - Helsingborgsvägen 44 - 262 72 Ängelholm.
Nämndemannen Ted Hillding från Eskilstuna har konstruerat vårt korsord. Tack Ted för ditt bidrag!

Följande personer erhåller bokpriser för sina rätta svar i Korsordet 5/2007:
1. Lennart Jonsson, Halmstad
2. Evert Magnusson, Mellerud. Bokpriserna kommer före utgivningen av Nämndemannen 3/2008.

	FÖLL	LAMPA	ÄTRÄD MASORT		STÖD NÖD	INTE HIT	MILJÖ- VÄN- LIG			
	↳									
	INTRÄ- SIA				STADAM					
	BUMS! SKYDD					FEJS				
ÖVER ORRE	↳	AN- FALLA	IDE EN EWING	TRAKELS SYSTEM BESÖK		TÄCKER TACKA		GÄNGETS		
↳				BRA STEGA		GENRE- NA	NÄSTAN TIO			
KAN MAN BLI I SCHACK	MÖT ↳		VÄN FBI- DEN		TORÉ STRID	PJÄS- DEL	HAT			
↳	↳							HALV HALV- ARA		
LYX- ÅK			F ULLT				LITE TRIVAS			
NÄSTAN ÄMNA			A	TRAFIK	SNOK			SÄ KALLAD		
TON 4 FINT INAMN			KURAGE STYGG	FÄR BABY	RÖNT- GEN	GRYM IDROTTS- PLATS		FLA- NERAT	KAN HON HETA	UND- FÄ
↳		→			→					
MAJO- NÄS		TVA VOKALER		HARBET NÄRMAN KAN SKIDA	DELAR IDA		TÄTA			
TOLKA				TITTA SANN		FLUOR ETT LAND AV				
	→					↳	F Ä		FLÖDE	
		VÄNTA VÄG				FALL FLOTTE			DEL AV KURRT	ANNA ÅHL
↳					MAT- RÄTT		AV LÅLA			
LÄTT SVOR- DOM							TVÄTTA	→		

Utbildningsdag för länsrättens nämndemän

Trots hot om både regn och storm, trotsade 170 nämndemän vid länsrätten vädrets makter under en lördag i januari och tog sig från hela Skåne län till S:t Gertruds Konferens i Malmö för att ta del av en dags information och utbildning.

Efter en inledande fika, med många kära återseenden bland nämndemän som varit verksamma i många år, diskussioner och frågor till länsrättens tjänstemän, hälsade lagman Gunilla Hedesten Nordin de församlade hjärtligt välkomna.

Sedan följde ett radband av korta föredrag där chefsrådmän Christer Abrahamsson berättade om praxis vid skattemål som rör skönstaxering; rådmannen Mikael Ohlsson berättade om förändringar inom LOU, lagen om offentlig upphandling; chefsrådmän Knut Sigander berättade om Försäkringskassans nya arbetssätt där man från och med årsskiftet bland annat infört en processförarorganisation.

Föredragande Natalie Glotz Stade och Mattias Seelbach redogjorde för sitt arbete med att ta fram ett underlag för praxis vid bedömning av orsaksamband avseende arbetsskada i form av utmattningssyndrom och whiplashskada.

Eftersom Länsrätten i Skåne län även har två avdelningar specialiserade på migrationsmål, fick förmiddagen även en internationell prägel.

Det var en aktiv församling som möttes under länsrättens dag.

Chefsrådmännen Kerstin Hardgren och Göran Lundahl redogjorde för läget i Irak och praxisläget vad gäller asylsökande från Irak.

Den sista punkten på förmiddagen var en redovisning av resultatet från den enkät som länsrätten skickat ut till sina nämndemän. Enkäten hade besvarats av hela 64 % och svaren på de 15 frågorna – som handlade om hur nämndemännen upplever samarbetet och servicen från domstolen – var huvudsakligen positiva. Men på vissa punkter ville länsrättens nämndemän ha bättre service. Det handlar bland annat om att domstolens tjänstemän ska vara lättare att nå per telefon och e-post, att utskick och handlingar ska vara tydligare och att nämndemannarummet ska vara bättre anpassat till nämndemännens behov.

Länsrättens informatör Per-Axel Stenström och lagman Gunilla Hedesten Nordin tog till sig av kritiken och lovade redan på mötet flera förbättringar.

Efter en gemensam lunch, avslutades dagen med en intressant och mycket berörande föreläsning av professorn och direktören för Rehabiliterings- och forskningscentret för tortyroffer i Köpenhamn, Bengt H Sjölund. Temat i professor Sjölund's föreläsning var traumatiserade flyktingar, ett område inom vilket han är en internationellt erkänd auktoritet.

Per-Axel Stenström
informatör vid länsrätten

Våldets konsekvenser gav omskakande inblick

Att befinna sig vid Sveriges största akutintag på Södersjukhuset i Stockholm en helgnatt, ta emot det ena blodiga offret efter det andra, snabbt avgöra fortsatt vårdinsats, räddaliv, det är en beundransvärd verksamhet som utförs dygnet runt, året om.

Vårdchefen Sören C Sanz berättar för ett 60-tal andlöst lyssnande nämndemän i Stora rummet i Wrangelska

palatset på Riddarholmen i Stockholm. Vi nämndemän kommer från föreningarna vid bl.a. Stockholms tingsrätt, Södertörn, Kammarrätten och Svea hovrätt. Det är tisdag den 29 januari 2008 och mörkret har lagt sig över Riddarholmen.

Den ena bilden efter den andra illustrerar med gastkramande kraft den ohyggliga verklighet som vi nämndemän i en del miss-

handels- eller mordmål får en viss inblick i, men inte med denna färgrika intensitet.

Antivåldsgrupp föreläser

Men det är inte bara den fysiska verkligheten som berör, berättar Sören Sanz. De bakomliggande omständigheterna, ibland tragedierna, påverkar och måste få göra det. Detta leder till ett engagemang och en kun-

skap, som är angelägen att föra ut. Antivåldsgruppen vid sjukhuset utbildar föreläsare och driver föreläsungsverksamhet för 16 000 skolbarn och 12 000 vuxna per år. Inget annat sjukhus i Sverige utför något liknande. Operation kvinnofrid och Lotsen är exempel på verksamheter inom detta område. Kartläggning och dokumentation är viktiga uppgifter liksom omhändertagande av barn till våldsut-

Nu satsar FS på möten inom regionerna

NRF:s förbundsstyrelse möttes i februari i Norrköping. Men mötet började med att man sammanträffade med representanter från regionen där Mälardalen, Östergötland och Gotland ingår, dvs region 6.

– Det är en ny giv som vi nu börjar med, förklarar förbundets ordförande Lars Lassinantti. Förbundsstyrelsen ska framöver fördjupa sina kontakter med de olika föreningarna. Mötet i Norrköping där vi sammanträdde med region 6 är en första början.

Förbundsstyrelsens initiativ togs väl emot av de inbjudna föreningarna. Diskussionen bland de deltagande var stundtals intensiv. Men många av deltagarna tyckte att tre timmars möte egentligen inte var tillräckligt för att ventilera olika frågor.

Frågorna som kom upp var många. Att uppgift blir offentlig när nämndeman anmäler sig som skiljaktig

Marie Svensson och Birgitta Wadström illustrerar på detta vis de stundtals heta ordväxlingarna .

Karl-Axel Lewin och Lars G Ottosson.

Frågorna som diskuterades var många. Tiden var för knapp tyckte de flesta men att bjuda in till möte var ett uppskattat initiativ.

Lars Lassinantti och Britt Winberg.

vid dom, var något som ogillades av vissa deltagare. Som tidningen Nämndemannen berättade i vårt föregående nummer, blev en sådan lekmannadomare hotad av person som fällts i rättegång. Men modellen kan inte NRF göra så mycket åt. Det handlar ju om ofentlighetsprincipen.

En annan fråga som väckte diskussion var hur yngre personer ska rekryteras till nämndemannauppdraget. Klart är att många unga hoppar av uppdraget efter en tid. Familjeskäl och ar-

Gudrun Berntsson, Anita Jonsson, Els-Marie Medström och Kjell Bernardsson.

bete anges ofta som orsak. Tiden räcker uppenbarligen inte alltid till för en ung, hårt arbetande familjeförsörjare.

– I maj gör vi om samma sak igen, berättar Lars Lassinantti. Då träffas styrelsen

i Göteborg och möter våra föreningar i västra Sverige. Det ser vi alla inom förbundsstyrelsen fram emot. Impulserna från våra medlemsföreningar är självklart mycket givande.

sätta kvinnor med hemlig vistelseort. Allt våld som upptäcks, polisanmäls av sjukhuset.

Rädda liv!

Var 14:e dag blir en kvinna ihjälslagen i landet, året om, decennium efter decennium!

Vart femte trafikolycksoffer dör på grund av kvävning av den egna tungan! Dra ut den om det behövs och rädda liv! Ett offer som sparkats i huvudet antingen överlever inte eller får ofta

Föredragande Sören C Sanz berättade om våldets konsekvenser

Foto: Aleksandar -Pal Sakala

tillbringa ett reducerat liv utan arbete, utan förmåga att reda sig själv. Det har vi fått erfara genom att antal tragiska händelser den senaste tiden. Huvudets inne-

håll är så känsligt, skadorna så förödande!

Årets arbetsplats 2001

Sören C Sanz har arbetat med frågor kring gatuvåldet sedan 1988. Han valdes till chef av personalen när verksamheten på akutmottagningen gjorde en nystart för tolv år sedan. År 2000 fick han Stockholms läns landstings största pedagogiska utmärkelse "Gyl-

lene äpplet". Hans arbetsplats akutmottagningen på Södersjukhuset i Stockholm blev 2001 årets arbetsplats.

Omskakade och berörda ställer vi i publiken frågor och gör engagerade uttalanden om vad som borde göras ytterligare. Här måste alla bidra, över hela landet! Vi nämndemän går hem berikade med nya intryck och ytterligare kunskap.

Leif Magnusson

Kalendarium

kommande program
inom föreningarna

Solna:

– Årsmöte samt besök
vid Linköpings
Kriminatekniska
laboratorium
SKL, 20 februari

Karlstad:

Årsmöte
6/3, 17.50.

Utbildningssemina-
rium. Utlämningslagen
och arbetet med
asylsökande.
Under april.

Besök vid Hinseberg.
Under maj.

Nämndemanna- föreningen vid Länsrätten i Stockholm.

Under våren:
Studiebesök hos
Patientnämnden

Under april:
Föreläsning:
Neuropsykiatriska
sjukdomar/handikapp
Leg Psykolog:
Eila Nilsson-Carlberg.

Under maj:
Studiebesök hos
Migrationsverket
i Norrköping.

Halmstad:

– Preliminärt har vi
Riksting tillsammans
med Varbergs näm-
ndemannaförening den
12 april där vi kommer
att inbjuda Ecpat som
ska föreläsa om traf-
ficking, barnsexuris-
men och barnpornogra-
fin.

Förening i fokus: Föreningen i Karlskrona har alltid livfulla

Dags för Blekinge- ting!

En av Sveriges utan tvekan finaste städer är Karlskrona. En stad som en gång Karl XI tänkte sig som svensk huvudstad. Staden har en mängd vackra byggnader, inte minst gamla jugendhus. Och den påminner faktiskt om Stockholm, Karlskrona är likt vår huvudstad också en stad på en mängd öar, 37 till antalet.

Karlskrona har en av landets mest livaktiga nämndemannaföreningar. Ordförande är Anita Seeberg och vid det senaste mötet hade lagmannen Pia Johansson inbjudits. Karlskronaföreningen ordnade här ett Blekingeting.

Pia Johansson är en mycket uppskattad lagman. Karlskrona kan betraktas som en domstol där samarbetet mellan länsrätt och tingsrätt är väl utvecklat. Helt enligt intentionen från Domstolsverket.

En annan modell som tillämpas i Karlskrona är det utvecklade samarbetet mellan domstolarna i sydöstra delen av landet. Kalmar, Växjö och Karlskrona har sedan ett antal år tillbaka ett långtgående samarbete med varandra, inte minst genom lagmannen Pia Johanssons försorg.

Nämndemän från kammarrätt, länsrätt och tingsrätter från hela Blekinge hade kommit till tinget som arrangerades. Blekinge har tingsrätter i Karlskrona och i Karlskrona, tidigare fanns även tingsrätt i Sölvesborg.

Det stiliga tingshuset i Sölvesborg skrev för övrigt tidningen Nämndemannen om när tingsrätten där skulle läggas ned. Huset är ritat av arkitekten Gunnar Asplund. Nämndemännen i västra Blekinge är på sätt och vis fortfarande trogna det gamla tingshuset och planerar att förlägga ett av sina möten där.

Lagmannen Pia Johansson redogör för samarbetet mellan domstolarna i sydöstra Sverige.

I sitt intressanta anförande redogjorde Pia Johansson något om sitt synsätt på arbetet i tingsrätten. Hon kunde sammanfatta arbetet med led-

Anita Seeberg, Ingrid Karlsson och Mona Svantesson i samspråk.

Birgitta Gamelius, Kerstin Ekberg Söderbom och Peter Glimvall.

Kalendarium

kommande program
inom föreningarna
Norrköping

26/3 klockan 13.00
Studiebesök.
Statens Kriminal-
tekniska Laboratorium

5/4 klockan 9.30:
Vårens Getåkonferens.
Vad görs och vad kan vi
göra inom kommun,
landsting, stat och helt
privat?
Kostnad: 100 kronor för
nämndeman och 250 för
övriga

orden ödmjukhet, resultat och ansvar. Hon påpekade att vad gäller Karlskrona är denna domstol

idag den femte bästa domstolen i landet vad gäller genomströmningstakt av ärenden.

Ödmjukhet måste varje domare ha, påpekade hon. Som domare har man ju ett stort och avgörande inflytande på människors framtid. Här kommer också svaret in, det gäller ju att sköta detta uppdrag som domare under stort ansvar.

– Men vi kan alltid bli bättre, förklarade Pia Johansson. Genomgående för vår verksamhet är att kvalitetsresonemanget alltid är i centrum.

Hon påpekade också att domstolarna står inför ett generationsskifte och att det är viktigt att även i framtiden kunna rekrytera högkvalitativa medarbetare till domstolarna.

– Våra arbetsplatser ska vara så attraktiva så att vi alltid kan rekrytera de bästa krafterna till oss.

Ledamoten i förbundsstyrelsen Eva Olsson och lagmannen Pia Johansson.

Per-Anders Nygård och Jan-Olof Ahlström är båda verksamma vid tingsrätten.

Uppsala:

Föreningsmöte.
5/3
Justitierådet:
Anna Skarhed.

Föreningsmöte
10/4
Socialförvaltningens
enhetschef:
Mikaela Baum.

Studieresa
Vecka 19.
Fängelset och
fängelse-
museet i Gävle.

Kalendarium

*kommande program
inom föreningarna*

Mölnadal

Årsmöte:
26 februari klockan 18.00
Lagman: Bengt Björklund
Plats: Mölnalds Tingsrätt.
Kostnad 100 kronor
per person
Anmälan till Ingela senast
20 februari, 21.00.

17 mars klockan 18.30:
Går det att behandla
sexualbrottslingar?
Psykolog: Elisabeth
Kvarnmark.
Plats: Mölnalds Tingsrätt.
Anmälan till Ingela senast
15 mars, 21.00

25-26 april:
Studieresa med buss till
Statens Kriminaltekniska
Laboratorium (SKL)
i Linköping.
Övernattning i Stockholm.
Program och kostnader
meddelas under mars månad.

Kväll i maj-juni:
Konsert på Artisten

**Svea Hovrätt, kammarrätten,
Stockholms NF:**
Senare under våren:

- Studiebesök på rättsspsyket i Huddinge.
- Studiebesök på Södertörns tingsrätt
- Studiebesök vid Statens Kriminaltekniska Laboratorium (SKL) i Linköping.

Söndag 25/ 5, em –
onsdag 28/5 fm
– Tredagars resa till
Helsingfors:
Tre besök på olika
institutioner:
domstol, fängelse,
justitiedepartementet.

Returex skickas till
NRF
Box 8140
104 20 Stockholm

Kom ihåg!
Gör adressändring till
NRF, Box 8140, 104 20 Stockholm
E-post: riksförbundet.nrf@telia.com (så missar du inte kommande utgåvor av tidningen).

Chansen att hänga med finns fortfarande! Ett fåtal platser är kvar till resan i mars!

Alsace och Strasbourg!!!

Besök i Schwarzwald, vinkultur i Alsace, EU-parlamentet, Europadomstolen. Fyra dagar flyg/buss. Avresa 9/3!

Alsace – smaka på ordet och du förnimmar en känsla av sagolika korsvirkesbyar i gröna dalar, där vinstockarna klättrar uppför sluttningarna!

Med sin blandning av fransk och tysk kultur förenar Alsace det bästa av två världar!

Under vår vistelse bor vi tre nätter i pittoreska Colmar, där man möts av blomsterprydda balkonger, kullerstenslagda gator och mysiga vinstugor – allt detta som är så typiskt för Alsace!

På ditvägen gör vi ett mycket intressant besök i det tyska museumet i Furtwangen

och resan går genom det sagolikt vackra Schwarzwald. Från Colmar gör vi spän-

nande utflykter till det bergiga Vogeserna och vackra Route du Vin. Resan krönes

med en dag i Strasbourg med besök i Europadomstolen och Europaparlamentet, där parlamentarikererna Christoffer Fjellner och Gunnar Hökmark ledsagar och informerar oss! Vi får också en föredragning om JURI-utskottet för rättsliga frågor) och om Europadomstolen för mänskliga rättigheter.

Välkommen med på Nämndemännens Riksförbunds spännande resa till Frankrike, Alsace och Strasbourg!

RESFAKTA:

Avresa: 9/3 2008

Avreseorter: Köpenhamn/Kastrup, Stockholm/Arlanda, Göteborg/Landvetter.

Resans pris: 7790 kr per person

Flygskatter: 500 kr per person

Tillägg: + 200 kr från Landvetter, + 400 kr från Arlanda

Anmälningsavgift: 1000 kr per person, avdrages på slutfakturan.

OBS! ANMÄLAN ÄR GILTIG FÖRST NÄR AVGIFT ERLAGTS!

Frivilligt avbeställningsskydd:

Global, avbeställningsskydd

Frivillig reseförsäkring: Global, reseförsäkring

I resans pris ingår: Reguljärflyg Kastrup/Arlanda/Landvetter – Stuttgart t.o.r i ekonomiklass. Resa i modern helturistbuss enligt programmet. Entré på tyska klockmuseumet i Furtwangen. Tre nätter på medelklasshotell i Colmar med frukostar och middagar.

Guidad stadspromenad i Colmar. Bergstur i Vogeserna. Dagtur på Route du Vin med vinprovning. Visning av europaparlamentet i Strasbourg av Christoffer Fjellner och föreläsning av Gunnar Hökmark. Föredragning om JURI (utskottet för rättsliga frågor). Föreläsning av svensk jurist om verksamheten vid Europadomstolen

för mänskliga rättigheter. Lunch i Strasbourg.

Svensk reseledares tjänster under hela resan (Stephan Breyer). Assisterande tjänster av NRF:s representant Birgitta Breile. Alla vägsatser och EU-moms.

Boka resan hos:

Breyer Touring AB
Box 1092, 745 28 Enköping
Tel 0171-37210, Fax 0171-37216
info @ breyertouring.se